

DOMOLJUB

Izba ja vsak četrtak. Cena mu je 3 K n^o leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in drugo tuje države 6 K.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spati in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 27.

V Ljubljani, dne 5. julija 1917.

Leto XXX.

Socialni demokratje.

Socialni demokratje so začeli nekako ošabno pokoncu nositi glave. Kakor da so odrešeniki sveta. Mi smo že odkrito povedali, kaj mislimo. Če bodo res oni napravili mir, smo rekli, jim bomo vsi hvaležni. Blagoslovljen tisti, je dejal sv. oče, ki bo le za en dan okrajšal to strašno vojsko!

Ampak prva je ta, da ga morajo res napraviti. Dozdaj smo še samo slišali, da hodijo v Stockholm delat mir, a da bi bili res bliže miru, še ni prav nobenega znamenja.

Potem pa moramo pripomniti še par reči.

Če se socialni demokratje sedaj delajo, kakor da so bili oni v tej vojski edini glasniki miru, moramo še enkrat odločno ponoviti, da je to očitna neresnica. Edini, ki je od početka vojske, pa ves čas oznanjal mir in mir, je bil sv. oče. Teža nihče nikoli ne bo utajil. Tudi sveti oče ni mogel preprečiti vojske, ne je ustaviti, toda bu-dil je v narodih tisto zavest krščanskega bratstva, ki bo prej ali slej vendarle zmaga-la in namesto sile in moči zopet obnovila ljubezen in pravico.

„Zakaj se pa škofje niso postavil proti vojski?“

Škofje so verno sporočali narodom besede in prošnje najvišjega učitelja in voditelja narodov, sv. Očeta. Tudi sami nikdar niso nehali z ljudstvom prositi in moliti za mir. Da bi pa s silo posegali vmes, te moči nimajo in tudi teža poklica ne. Škofje bi mogli kvečemu soditi, kje je pravica in kje je krivica, če bi imeli natančen vpogled v vse razmere. A kdo bi mogel ob izbruhu vojske imeti tak vpogled!

Vsi vladarji so poudarjali, da gredo za pravico v boj, vsi so klicali Boga za pričo, in nič tako nemogočega ni, da so res mislili tako. Taka vojska, kakor je ta

svetovna vojska, ni nastala kar v nekaterih dneh in samo po volji tega ali onega. Vse razmere so bile priprava zanj in vsi narodi so vsak po svoje ustvarjali te razmere. Če še dodemo, da po krščanskem nauku ni vsaka vojska že po svojem bitju krivična, ampak da je lahko pravična obramba proti sovražnikom, res ne bomo mogli zameriti na primer avstrijskim škofom, da so imeli vojsko Avstrije za pravično. Ali ne mislimo vsi tako? Da pa so tudi škofje sovražnih držav imeli svojo vojsko za pravično, to je pa ravno odtod, ker je vprašanje o pravični vojski tako zapleteno. Angleški in francoski državniki niso škofov poklicali v posvete, ko so sklepali vojsko. Zakaj so sklenili vojsko, to so vedež le sami. Narodom so dejali, da za obrambo proti Nemčiji. Ker sta res dejansko vojsko začeli Avstrija in Nemčija, ali je zameriti angleškim in francoskim škofom, da so verjeli svojim državnikom in imeli svojo vojsko za pravično obrambo?

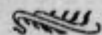
Sedaj pa pogledimo socialne demokratje! Njih voditelji so oznanjali nauk, da so proti vsaki vojski sploh in da jo bodo tudi preprečili. Ustavili da bodo po vseh tovarnah in železnicah delo in vojska bo nemogoča. A kaj so res storili? Ko je Nemčija napovedala vojsko, so nemški socialni demokratje v državnem zboru dne 4. avgusta 1914 izpovedali, da je ta vojska za Nemčijo obramba domovine, in so dovolili vse, kar je bilo potrebno. Dali so denar, slovesno so razglasili vsem delavcem, naj le gredo na delo za vojsko, češ, ta vojska je sveta, ker je vojska v obrambo domovine. Prav tako so storili francoski, angleški in ruski socialni demokratje! Poslali so celo svoje može v ministarstva, da bi vse delavstvo zavzeli za vojsko.

Pa pravijo: A socialni demokratje so vsaj na Ruskem napravili revolucijo.

Najprej ni res, da bi jo bili napravili sami. In z revolucijo se hvaliti vsaj po kr-

ščanskem nauku ni posebno hvalevredno. A bodi, naj se hvalijo! Toda revolucijo so sklenili vsi drugi može, med njimi vojskovodje sami, socialne demokratje so le porabili, da bi stvar lažje šla, če nahujskajo delavce po velikih tovarnah. Potem pa — in to je poglavitno — so tisti može revolucijo napravili, ker je hotel ruski car na vsak način skleniti mir, če ne bi šlo drugače, pa brez zaveznikov poseben mir z Nemčijo in Avstrijo. Car je videl, v kako strašno gorje je pahnil Rusijo, ko je začel vojsko in je hotel to gorje vsaj skrajšati. Da je res tako, priča nova revolucionarna vlada sama, ki hoče spraviti carja pred krvavo sodbo prav zato, češ, da je hotel skleniti poseben mir. Ko bi ne bilo ruske revolucije, bi bil najbrže že davno mir, kdaj ga bo prinesla revolucija in kakšnega, kdo ve!

Dosedaj niso potemtakem socialni demokratje še prav nič storili, s čimer bi se lehkó bahali. Neizmerno več je storila za srečen mir najbolj preprosta žena, ki je vedno molila, da bi se Bog že usmilil človeštva in mu poslal blažen mir. Bog je še ni uslišal, a prav nobenega dvoma ni, da bodo tiste molitve eden izmed pogojev božjega miru. Vsi, ki molijo, pripravljajo mir, namreč, da bi ne bil mir le konec vojske, ampak da bi bil začetek lepše dobe za družine, narode in države. Zato pozdravljeni vsi, ki molitel Le še bolj molite! Revolucija molitve je napravila, kar se je kdaj velikega in srečnega zgodilo v zgodovini človeštva!

Pregled po svetu.

Iz državnega zbora. Ko se je predstavlila parlamentu nova vlada, so podali načelniki klubov svoje izjave. Poslanec dr. Korošec je v imenu Jugoslovancev

kluba izrekel med drugim: »Jugoslavlani pokažejo svojo zvestobo do države s tem, da dovolijo sedanjí vladi najpotrebnejše. Toda to bodo storili v trdni zavesti, da bo tudi država vedela za nas in da pripravljamo vlado, ki bo vzela v svoj program preureditev monarhije. Rane, ki so bile vsekane Jugoslavlantom v tej vojni, so težke in globoke. Morje solz in krvi se razliva čez jugoslovanske pokrajine. Vlada mora v notranjosti pripraviti mir med narodi. Prvi znanilci svetovnega miru prihajajo očitno v deželo. Zaupamo trdno, da ne bo naša monarhija stavila nobenih ovir na pot želji in zahtevam trpinčenih narodov in naše zaupanje stavimo v ljubezen do pravičnosti našega monarha in na njegova neumorna prizadevanja za mir. Iz tega razloga so se odločili Jugoslavlani, da glasujejo za proračunski provizorij.«

Proračunski provizorij (štrimesečni) je bil sprejet z 292 glasovi proti 150 glasovom. Proti so glasovali Čehi, Ukrajinci, nemški socialni demokratje in italijanski poslanci iz južnih Tirol. — **Mirovna razprava** je bila zelo živahna. Vloženih je bilo več predlogov. V imenu duhovnikov - poslancev sta sestavila primeren predlog dr. **Krek in Stojan**. Vsi predlogi so se skupno obravnavali. Zunanji minister je izjavil, da smo pripravljeni skleniti častni mir, ki naj vsebuje zagotovilo svobodnega našega razvoja. Ako sovražniki tega ne sprejmo, bodo čutili moč naše armade. — **Govornik krščanskih socialcev Mataja** je prav tako, kakor poslanca Stojan in Hruban, povdarjal, da se je treba obrniti do katoličanov vsega sveta s pozivom, naj slede mirovnemu stremljenju sv. očeta. — **Več predlogov** so vložili naši poslanci tekom zadnjih dni, n. pr.: glede sodnijskega preganjanja dolenskih vinogradnikov, glede preganjanja Slovencev začetkom vojske, v zadevi rekvizicije žita in živine i. dr.

Novi ban na Hrvatskem. Cesar Karel je imenoval za bana Hrvatske, Slavonije in Dalmacije poslanca Antona Mihalovića, ki je bil 29. junija zaprisežen. Novi ban je rojen l. 1868. v Osjeku. V hrvatskem saboru je zastopal okraj Doljni Miholjec; bil je tudi zastopnik saborski v ogrskem državnem zboru. Mož pripada hrvatsko-srbski koaliciji.

Grčija — v kreppljivih entente. Entente čete zasedajo polagoma važnejše točke na Grškem. Venizelos, znani izdajalec, se je povrnil v Atene, da bo prevzel vlado. Pravi vladar pa bo ententa. Venizelos je predložil mlademu kralju v podpis dekret, naj se skliče zbornica. Grčija je pravzaprav nehala biti samostojna država. Anglija je zato tudi odpoklicala svojega zastopnika v Atenah. Venizelos bo predložil parlamentu zakonski načrt, naj Grška pristopi k sporazumu. Sestavil je novo ministrstvo, ki mu načeluje on sam kot vojni minister.

Demonstracije za mir. V velikem obsegu so priredili prijatelji miru po vseh večjih mestih v Severni Ameriki demonstracije za mir. V Pittsburgu je nastopilo 60.000 oseb, v Baltimoru 50.000, v Filadelfiji 60.000 oseb. V Chikagu so demonstriali proti Wilsonu. Kjer so skušali nagajati pristaši vojske, je tekla kri.

Svetovna vojska.

Na trientski fronti naši zopet osvojili Monte Ortigara. — **Hrabrost kranjskih lovcev.** — **Polzkus ruske ofenzive.** — **Grčija z nami v vojski.** — **Amerika pošlje 100.000 mož na Francosko in zgradi veliko zračno brodovje.** — **Vedno večji uspehi podmorskih čolnov.**

VOJSKA Z ITALIJO.

Pred Gorico po 10. italijanski ofenzivi. Vojni poročevalec Kirchlehner piše: »Dva kilometra pred našo postojanko leži Gorica. Na sovražni strani se nič ne gane. Naši ljudje počivajo, le straže nepremično stoje ob linah in pazijo na ono stran. Gorico pokriva rujav dim, ki se iz njega dviga razstreljeni grad, okrški cerkvenih zvonikov — cel je ostal le zvonik semeniške cerkve — in razvaline mnogih drugih stavb. Naše baterije rjovejo in obsipajo sovražnika z navskrižnim ognjem. Italijanska artiljerija nič ne zaostaja za našo in obstreljuje goro sv. Marka, ki je že čisto gola. Dalje na levo onstran Soče se dviga sredi iz ravnine dvoglavi Fortin, ki istotako bljuje ogenj iz gorskih topov. Preko Soče je napravljenih 15 vojnih mostov, ki jih naši topovi redno razbijajo, tako da imajo Italijani vedno delo s popravo. Mrliče so naši pokopali, kolikor je bilo mogoče. Tuintam leži pred našimi jarki kak mrtev Italijan, ki ga ni mogoče pokopati zaradi sovražnega ognja.

Naše pridobitve na južnotirolski fronti. Italijani so bili v svoji ofenzivi od 10. do 19. junija osvojili par naših postojank. V laških rokah je ostal tudi hrib Monte Ortigara. Toda 25. junija so naši to izgubljeno postojanko z drznim sunkom zopet osvojili. Ob 2. uri ponoči je pričela naša težka artiljerija iz vseh strani streljati na italijanske višinske postojanke na tem mejnem grebenu. Da bi varali sovražnika, so naši istočasno začeli napadati tudi v Suganski dolini. Tako sovražnik ni vedel, kje nameravajo naši glavni udarec. Obstreljevanje na Monte Ortigara je bilo kratko, toda silovito. Že po 20 minutah je nastopila naša pehota, prišla v prvem navalu čez prvi sovražni jarek in se ustalila v dalje zadaj ležečih postojankah. Šele sedaj so došle italijanske rezerve, ki pa niso mogle več popraviti italijanskega poraza. Naši so napadli od treh strani in sicer nepričakovano. Italijanske rezerve so prišle v širokih in sklenjenih vrstah in niso niti vedele, da so že vzete njih postojanke, tu jih obsuje nenadoma ogenj iz naših strojnic in razkropi. Sovražnik je potem v protinapadu zastoj poskušal dobiti Ortigaro v svoje roke. V teh bojih so naši ujeli 44 častnikov, 1800 mož, zaplenili 7 topov, 52 strojnih pušk, 2 metalca min in 2000 navadnih pušk. Radi teh porazov so Italijani zopet odstavili par svojih poveljnikov.

Junaštvo kranjskih lovcev. V zadnji italijanski ofenzivi na visoki planoti Sedmih občin se je med drugim posebno odlikoval kranjski lovski bataljon št. 7, kakor poroča vojni tiskovni stan. Bataljon je

vzdržal več dni najhujši bobneči ogenj in odbil več sovražnih pehotnih napadov, tako da je končno opešala napadalna sila sovražnika, naši lovci pa so obdržali svoje postojanke.

RUSKO-ROMUNSKO BOJIŠČE.

Ruska ofenziva. Dolgo časa se je ugrabalo semintja, ali bo Rusija še kdaj začela napadati ali ne. Večina je bila tega mnenja, da ruska armada še ni zmožna začeti s kako večjo ofenzivo. Vojakov ima sicer dosti, toda manjka discipline in pravega duha za ofenzivo.

Odbiti ruski napadi. V celi vzhodni Galiciji je zadnje dni vedno bolj in bolj rastel ogenj ruske artiljerije; 30. junija pa se je razvila topniška bitka do največje sile, tudi težki topovi so posegli vmes. Po artiljerijski pripravi je popoldne posegla v boj tudi pehota. Infanterijski boji so se razvili na kaki 30 km široki bojni črti, zlasti južno in južnovzhodno od Br ezanov in pri Kanjučih. Vsi ruski napadi so bili z lahkega odbiti. Glavno vlogo pri teh bojih je igrala naša artiljerija. Kjer so prišli sovražni oddelki v njen uničevalni zaporni ogenj, tam so morali razbiti bežati nazaj. Severozahodno pri Zatečjih se je zrusil zelo močan naval ruske pehote v ognju našega topništva.

Nasproštva med Fusi in Romani. Med ruskimi in romunskimi četami vedno boli raste medsebojna mržnja. Častniki nočejo občevati med seboj. Rusko vodstvo je izločilo svoje čete iz romunske armade, ki jo nameravajo zopet preurediti.

BALKAN.

Grčija proti nam. Angleži in Francozi vedno govore, da morajo biti narodi svobodni in da se morajo svobodno odločevati. Toda ta svoboda naj bi veljala samo takrat, kadar je Angležem v korist. — V imenu svobodnega odločevanja narodov so sedaj pognali ubogo grško ljudstvo v krvavo svetovno vojsko. Prisilili so Grčijo, da je pretrgala svoje diplomatske zveze z osrednjima silama. Na več mestih je prišlo do krvavih spopadov med ententnimi četami in grškim prebivalstvom, toda sovražniki so udušili vse upore. Venizelos namerava kaznovati vse grške politike, ki niso hoteli osrednjim državam vojske napovedati. V Atene je prišel z onimi grškimi četami, ki so bile odpadle od kralja in so se bile pridružile sovražni solunski armadi. No, razdvojena grška armada Angležev ne bo rešila. Večina grške armade je proti vsaki vojski in proti ententi, taka armada ji bo samo v napatje, ne pa v pomoč.

FRANCOSKO BOJIŠČE.

Položaj neizpremenjen. Vedni topovski boji in manjša infanterijska podjetja označujejo položaj na zahodnem bojišču. Neprestani boji in delne obojestranske pridobitve nimajo posebnega pomena.

AMERIKA V VOJSKI.

100.000 Američanov na francosko bojišče. Iz Newyorka poročajo, da odrine v kratkem 100.000 ameriških vojakov na Francosko. Čete bodo redno izpopolnjevali. Obenem bo baje odpotovalo na bojišče 1000 zdravnikov.

Ameriško zračno brodogradništvo. V Združenih državah Severne Amerike so ustanovili posebno ministrstvo za zračno brodogradništvo. Na razpolago so mu dali eno milijardo za zgradbo letal. S tem bo Amerika lahko zgradila 50.000 vojnih letal, s katerimi nameravajo preplaviti Nemčijo.

DOGODKI NA MORJU.

Vedno več potopljenih ladij. Sicer podmorski čolni niso tega dosegli, kar so nekateri pričakovali od njih, vendar je njihov žetev vedno večja. Skoro vsak dan poroča nemško uradno poročilo o 20 do 40 istoč potopljenih tonah. Do 1. junija je bilo potopljenih v tej vojski sovražnih in nevtralnih ladij za 8,638.500 ton. Angleški državni podtajnik Kellawey je sam priznal, da je Anglija izgubila vsled delovanja podmorskih čolnov 449 trgovskih ladij in 71 manjših ladij. Blizu Neaplja je podmorski čoln potopil ladjo, ki je Italiji vozila iz Avstralije 300.000 stotov žita.

sedniku ljudovlade raste zlasti med vojaštvom vedno bolj in bolj. Na bojišče prihaja na stotisoče Poincarejevih karikatur — sramotilnih slik. Agitacija za mir je tako silna, da se je moral z njo početi celo francoski parlament.

Tedenske novice.

Dobrodelen (karitativen) shod. Dne 19. julija, na god sv. Vincencija, patrona krščanske ljubezni, bo v Ljubljani dobrodelen ali karitativen shod. Ob 8. uri zjutraj bo v cerkvi Jezusovega srca škofova sveta maša, nato pridiga, in potem bo cel dan zborovanje v veliki dvorani »Uniona«. Govorili bodo razni gospodje, strokovnjaki na dobrodelnem polju. Natančnejši razpored objavimo prihodnjič. Kdor ima čas in ga stvar zanima, naj pride blizu!

Francoski vojaki gredo čez razstreljen most v izpraznjenem ozemlju.

MIR IN VOJSKA.

Demonstracije za mir v Rusiji. Ko je časna vlada sklenila, da prične ruska armada ofenzivo, je delavstvo nabilo po ulicah lepake z napismi: »Pozivamo vojake in delavce, naj korakajo po ulicah in kličejo: Proč z dumo! Proč z desetimi meščanskimi ministri! Proč z vojsko! Kruha zahtevamo. Zahtevamo mir. Svobodo hočemo!« Zaradi živahnega delovanja za mir je ruska vlada razglasila v več mestih vojno stanje. V Petrogradu je moralo priti na bojišča 20 tisoč vojakov delat mir. Tam je baje 35.000 anarhistov, ki so preskrbljeni z orožjem in municijo. Njih število se vedno množi, ker se jim pridružujejo tudi demozertjerji. V odprtem pismu groze vladi, da bodo pogнали v zrak vso vojno industrijo, če bo Rusija začela z ofenzivo.

Francosko ljudstvo za mir. Značilno za mirovno gibanje med Francozi je, kar piše neki francoski časopis iz Nantesa: »Vsak večer ob pol 9. uri čujemo iz vojaških vlakov, ki vozijo skozi Savenay v Orleans, klice: »Proč z vojsko! Živela anarhija! Živel mir!« Mržnja proti pred-

Cesar zopet v Tirolah. Dne 27. junija se je peljal cesar Karel s posebnim vlakom v Trient, odkoder se je podal z načelnikom voj. generalnega štaba in drugimi poveljujočimi častniki na kraj zadnjega bojišča. Ob tej priliki se je cesar zahvalil poveljnikom ter razdelil častnikom in junakom izredno veliko odlikovanj.

Triletnica. 28. junija je bilo tri leta, ko je ob groznem sarajevskem umoru zaplakala širša naša domovina. Hude slutnje so nas takrat obšle, slutnje, da utegne biti umor Franca Ferdinanda in njegove soproge začetek hudih časov, kar se je — žal — uresničilo. Naj bi kri vseh, ki so žrtvovali v tem času svoje življenje, bila blagoslovljeno seme srečnih bodočih narodov, porok srečne domovine! — Preteklo soboto, dne 28. junija, so v Sarajevu odkrili spravni spomenik in spominsko ploščo na kraju, kjer je pretil kri bivši naš prestolonaslednik Franc Ferdinand.

Cerkveni zvonovi. Poslanči Hladnik, dr. Korošec in tovariši se vložili predlog glede cerkvenih zvonov, ki jih rekvirira vojaška oblast. »Z odredbo c. kr. domo-

branskega ministrstva z dne 22. maja 1917. se morajo rekvirirati vsi cerkveni zvonovi, ki so jih prvič pustili in ki nimajo umetniške in zgodovinske vrednosti. Država rabi kovin za vojsko. A od cerkva se je že silno veliko zahtevalo. Kranjska dežela šteje 324 župnijskih, 11 samostanskih, 1001 podružničnih cerkva ter 230 kapelic. Dežela je dala doslej 3000 zvonov. In sedaj naj pobere še to, kar je ostalo. Bogoslužni in javni oziri zahtevajo, da ne pobere vseh zvonov. Naj bi država, ki rabi kovine za vojsko, poiskala to v bogatih hišah, vilah, gradovih, gosposkih kočijah. Po vojski bo treba novih zvonov. Zvonarne ne bodo zmogle dela. Bati se je, da se v tej vojski tako razpasli kapitalizem polasti tudi tega. Poslanči predlagajo torej: 1. Pri drugi rekviziciji cerkvenih zvonov v župnih in pokopaliških cerkvah naj se ne ohranijo le zgodovinsko važni zvonovi, marveč tudi oni, ki so bogoslužju in javnemu interesu neobhodno potrebni. 2. Država naj pospešuje ustanavljanje zadružnih zvonarn, ki naj jim preskrbi potrebni material brez posredovanja raznih central in prekupcev.«

En milijon kron so podpisale stranke vojnega posojila pri Ljudski posojilnici v Ljubljani.

Odlikovanje župana. Ob lepi svečanosti je dne 21. junija pripel general Lepesch županu g. Ivanu Korošču v Srednji vasi v Bohinju zlat zaslužni križec na traku hrobrnostne svetinje. Slovesnost se je izvršila v šolskih prostorih ob navzočnosti duhovščine, učiteljstva, občinskih odbornikov in šolske mladine.

Avto zdrknil v Gruberjev kanal. V nedeljo popoldne dne 1. julija, je privozil po Strelški ulici v Ljubljani proti zatvornici Gruberjevega prekopa v naglem teku vojaški avto s štirimi osebami. Zaletel se je z vso silo v cestno ograjo, ki jo je podrl, nato pa zdrknil z vso težo po strmem bregu v globoko vodo. Gospo Kornovo je pri sunku vrglo s sedeža, prav tako desetnika Buda. Šofer in gdčna Kornova sta strmoglavila v vozov vred v kopel. Šofer desetnik Rošek, ki je bil za dva dni na dopustu, je mrtev. Gospa Marija Korn in njena hči Amalija sta hudo razdrapani po vsem životu in sta bili takoj operirani. Avtomobil je ves razbit. Nesreča se je pripetila, ker se je šofer hotel izogniti neki ženski.

Pomočilo je. Dne 27. junija se je nad Ljubljano po silni sopari stemnilo. Ob petih je jelo grmeti in treskati, da se je kar treslo. Nato se vlije ploha, da je bilo naenkrat vse pod vodo. Eno uro je lilo, potem pa še par ur deževalo. Ko bi bil ta dež padal polagoma, bi se bilo močno poznalo. Pa hvala Bogu zato. Deževalo je ta dan le deloma po Gorenjskem, v Ljubljani in v okrožju. Na Notranjskem in Dolenjskem ta dan — kolikor smo poučeni — ni bilo blagodejnega dežja.

Zvon iz jekla. Prvi zvon iz jekla, ki je zagledal beli dan na Kranjskem, je vлил vlivarski mojster Fr. Torkar v livarni K. J. D. na Jesenicah. Pravijo, da ima lep glas.

Smrtna kosa. Na Konjščici je dne 29. junija umrl ondotni duhovni pastir g. Peter Mohar, rodom iz Škofje Loke. N. v m. počival

Veliki požari. Ogenj je vpepelil dne 26. junija vas Podgorico v Dobrepoljeh. Slo je vse — razen 4 hiš in par kozolcev. Pogorelec je 15, ki jim je skoraj vse uničeno, ker v silni suši ni bilo dovolj vode za gašenje. V dobri pol uri je bilo vse v plameni. Izdatna pomoč je nujno potrebna. Usmiljena srca naj lajšajo gorje revnih in nesrečnih pogorelcov kar v najobilnejši meri. Darove sprejema župnijski urad v Dobrepoljeh. — Ob nevihti dne 27. junija je udarila strela v neko hišo v Bevkah pri Vrhniki. Nastal je ogenj, ki je uničil polovico vasi. Priporočamo tudi ondotne ponesrečence dobrotljivim srcem. V hudih časih, ko vsega primanjkuje, je pomoč tembolj nujna.

O požaru v Bevkah pri Vrhniki se nam še naznanja: Dne 27. junija popoldne ob štirih je treščilo v hlev posestnika Janeza Janša. Komaj pol ure — in ogenj je vpepelil 30 gospodarskih poslopij. Žrtev silnega plamena je tudi 11 goved in okrog 30 prašičev. Gospodarsko orodje je pogorelcem vse uničeno. Škodo cenijo nad 100 tisoč kron. Dvakrat ubogi ljudje v tem kritičnem času, ko moških ni doma. Vsa živina mora biti na prostem. Dobra srca naj se odpro tudi za te siromake!

In zopet rdeči petelin na strehi. Dne 29. junija, na praznik sv. Petra in Pavla, je velik požar pokončal polovico vasi Gornje Jezero pri Ložu. Uničen je oni del proti Cerknici. Pogorele so 3 hiše, 15 gospodarskih poslopij, 4 govedi in več prešičev. Ljudje so bili uprav pri službi hožji; ako ne bi bilo pomagalo vojaštvo, bi bila šla vsa vas. — V Naklem na Gorenjskem je tekom desetih dni trikrat gorelo. V hiši posestnika Janeza Prosen v Strahinju je postala žrtev nesreče domača gospodinja, mati g. prof. Petra Prosen, ki je padla po stopnicah in obležala v ognju. — Ali ne bi kazalo ustanoviti v Ljubljani poseben pomožni odbor za pomoč vsem pogorelcem?

Ponesrečeni Slovenci v Ameriki. V južnokoloradskem premogokopu Hastings (60 milj od Puebla) je nastala razstrelba, ki je vsled nje bilo odrezanih 120 premoogarjev od zunanjega sveta. Slovencev se je ponesrečilo nad 30. V ondotnem okoliščju je že pokopanih na stotine Slovencev, ki so umrli v starosti od 30—40 let. Skoro vsi so se ponesrečili v jamah. Res žalostna pot slovenskega trpina. Tudi Amerika ni domovina sreče.

Črne koze so se pojavile v Dubrovniku. Oblasti skušajo nalezljivo morilko omejiti in zatreti.

Vojaške novice.

Odpravljena kazen. Cesar je izdal sledeče armadno povelje: »V dopolnilo mojega ukaza z dne 2. marca 1917 odrejam, da se mora odpraviti tudi kaznovanje vojakov z vklepanjem v spono«. Dano v Badnu, 19. junija 1917.

Še Oljiska gora jim ni sveta. Dne 26. junija je vrglo 6 angleških letal do 70 bomb na Oljisko goro pri Jeruzalemu. Škoda sicer ni znatna, vendar tudi to vandalstvo dovolj označuje angleško kulturo.

Prosim molitvenikov in drugega nabožnega čtiva za slovenske junake! Med vojaki, katerih dušno pastirstvo je meni zapuano, imam tudi okrog 400 Slovencev, ki so večinoma brez molitvenikov ali drugega dobrega čtiva. V naporni službi na fronti, v hudem smrtonosnem boju vernemu Slovincu nič ne hasne tako, kakor dobra knjiga, ki ga dviga nad začasnost, nad prah in ki mu pomaga lajšati težkoče na fronti. Dobra knjiga, iz katere pije vojak navdušenost in moč, katere blaži duh in ga dela vztrajnega, mu je za dušo tako potrebna, kakor za telo vsakdanja hrana. Vsak dan me obsipljejo junaki s prošnjo po kaki knjigi, a težkega srca ne morem izpolniti jim želje, ker nimam na razpolago knjig. Pošljite mi torej za Vaše očete, može in sinove stare in nove knjige, katerih ne rabite zase. Saj ima vsaka slovenska hiša Mohorjevih in drugih knjig dosti. Pošiljatve, ki so poštne proste, blagovolite nasloviti na »Vojnega kurata P. Anton Asciku, vojnodušno pastirstvo c. i. kr. 19. zbor, vojna pošta 410«. — Bog, daritelj vsega dobrega, Vam bo plačal tisočero!

Pismo — pisano med točo granat. — Četovodja Ivan Arhar od cesarjevičevega polka piše 25. junija: Ko te vrstice pišem, sedim globoko pod kamenjem, zunaj pa bije toča sovražnikovih granat. Če pa sovražnik skale malo razruši in doline poravna, bomo pa po nevihti toliko laglje obdelovali... Prav v tem času sili sovražnik izpod svojega kritja, toda »cesarjevičevi« mu bomo vse veselje izkazali. Upamo, da bo kmalu konec neusmiljenega oranja: Obilo pozdravov! Četov. Arhar J., desetnik Vodišek Stanislav, Zörer Fr., Rode Fr., Cerar Al.

Zalno obvestilo je došlo staršem vojaka Ivana Škrli (Sože, Ilir. Bistrica), da je njih sin že od 11. januarja 1915 pokopan v Eperjezu. Brat Jožef je še pri vojaki.

Pogreša se vojak Dominik Gerzančič od 37. pp. Pojasnil prosi in stroške plača Marija Gerzančič, selo Opatija 116, pošta Oprtalj, Istra.

Iz Sicilije smo dobili pismo vojnih ujetnikov sledeče vsebine: Mnogo srčnih pozdravov pošiljajo slovenski fantje 17. pp. iz italijanskega ujetništva. Okolico imamo prijazno, a vseeno se nam toži po naših slovenskih domovih. Upamo, da nam bodo zasijali zopet lepši dnevi, ko se povrnemo v domovino. Karel Meseč, Domžale, pismonoša; Cotman Fr., Trzin; Alojzij Golob, Št. Peter pri Novem mestu; Fr. Paskalis, Mokronog; Fr. Bohte, Hrušica pri Novem mestu; Jos. Deželan, Gabrje; Iv. Rangus, Št. Jernej; Andr. Knific iz Rašice; Iv. Luzar, Stara vas pri Št. Jerneju. Eno ime je začrnila cenzura. Zakaj, ne vemo. (Nahajajo se: Campo di concentramento, bar. 34, Vittoria, Sicilia, Italija.)

Po dveh letih — slovenska pridiga. Po dolgih dveh letih smo tudi mi dočakali, da smo slišali slovensko pridigo katoliškega duhovnika, ki nam je prav jedrnat pokazal ljubezen Jezusa, dobrega pastirja. Prav s hvaležnostjo smo poslušali. — Marelar se še vedno jezi nad nami, ker mu nekoliko nagajamo. — K sklepu pošiljamo srčne pozdrave vsem čitateljem,

dragim domačim in tovarišem po bojnih poljanah izpred Asiaga: Jožef Zgur, Podraga; Ivan Jug, Solkan; Jožef Kormačin, Sedlo; Ivan Cajhen, Trzin; Ivan Šturm, Potok; Ivan Kuštrin, Sv. Lucija; Franc Korenc, Hotedršica; Matevž Vidmar, Podgorje; Gregor Šturm, Zali log; Franc Oblak, Gorica; Ivan Klopčič, Študa.

Rožnato kartico, s svinčnikom krasno risano, je prejelo uredništvo z romunskega bojišča. Nov spominek svetovne vojske za »Domoljubov vojni muzej«. Napis: Srčne pozdrave vsem čitateljem »Domoljuba«. — Slikal je razglednico g. Ludvik Virant. Podpisani so še topničarji: Krovcar Ign., Jak. Dominik, Osonik Fr., Judež Anton, Križnar Ant., L. Valant in še nekaj nečitljivih imen.

Po pretoku dveh let se je zglasil iz ruskega ujetništva Jakob Bernik, doma na Brezjah pri Dobrovi.

Nemški cesar našemu vojnemu ministru. Cesar Viljem je podelil avstro-ogrskega vojnemu ministru pl. Stöger-Steinerju železni križec I. razreda.

Pomorski boj pred Trstom. Nedavno se je navsezgodaj zjutraj pripeljalo sem od Benetk italijansko brodovje, okrepljeno z angleškimi oklopnimi monitorji, v bližino Trsta. Pomorska letala so vodila streljanje topov, ki so merili na prostor v okolici Proseka in Opčin. — Na obrambo so se dvignili tudi naši pomorski letalci. Petero jih je bilo; vodil jih je znani strokovnjak in mojster Banfield. Metali so bombe na brodovje ter napravili veliko zmešnjavo med angleško-italijanskimi ladjama, obenem so se pa vrló borili proti sovražnim letalcem. Le eno naše letalo se je spustilo na morje. Letalca sta razstrelila stroj — življenje pa rešila.

Strah v gostilni. V Trstu se je zmešalo topničarju Albertu Kubacka, da je jel v neki gostilni streljati na občinstvo. Neki policijski nadzornik stopi k njemu z ukazom, naj mu izroči orožje. Vojak pomeri z revolverjem nanj, a nadzornik ga prestrže in ustrelj v nogo. Ker je bila prestreljena glavna žila, je vojak kljub zdravniški pomoči umrl. Med občinstvom ni bil nihče ranjen.

In zopet eden! Po dolgi, zelo mučni bolezni je dne 26. junija t. l. umrl vdan v voljo Vsemogočnega v Rottenmannu na Gor. Štajerskem črnovojnik Jakob Švigelj, 30 letni posestnik v Dobcu pri Begunjah nad Cerknico. Pokopali so ga dne 28. junija. Na posestvu zapušča rajni dobri, marljivi gospodar vdovo s petimi majhnimi otročiči in nad 70 let starega očeta. Bolezen si je nakopal pokojni Jakob lani na Božični dan, ko ga je z nad 50 drugimi sovojaki zasul sneženi plaz na Krnskem gorovju in so ga čez več ur nezavestnega in utrujenega izkopal iz sneženega groba. Od onega dne se je zdravil po raznih bolnicah, rešila pa ga je vseh nadaljnjih muk prezgodnja smrt ravno v tednu, ko bi bil nastopil daljši dopust. Naj počiva v miru!

Ruska ofenziva v jeseni? Osnutek za ruski državni zbor bo v kratkem izdelan. Vsaka provinca bo en volilni okraj, ki bo volil 5 poslancev. Ustavodajalni zbor bo imel 800 poslancev. Izvršilni odbor delavskega in vojaškega sveta je sklenil,

prepusti odločbo o zopetni ofenzivi zbornici, ki se bo sešla jeseni.

O veliki nesreči v Bolevcu na Češkem, kjer je 25. maja nastala razstrelba, je poročal v državnem zboru tudi domobranski minister. Razstrelba se je začela v delavnici za mine, kjer se je nahajalo do šest ton dinamona. Najbrž se je unela ena mina. Število mrtvih znaša 136; pogreša se pa še 170 oseb; ranjenih je bilo 625 oseb.

Novi vojni krediti. V nemškem državnem zboru razpravljajo te dni o novi vojni predlogi, ki zahteva novih 15 tisoč milijonov mark. — Enako zahteva francoska vlada za nadaljevanje vojske do konca tekočega leta 15 tisoč milijonov frankov. Predlog je že v francoskem finančnem odseku.

Razne novice.

Pomenljiv obisk. Cesar Karel in cesarica Zita sta se začetnega junija odpeljala v Monakovo na obisk bavarskega kralja.

Deželni predsednik kranjski Henrik grof Attems je dobil od cesarja vojno dekoracijo h komturnemu križcu Franc Jožefovega reda z zvezdo.

Za vojno zgodovino. Posebnost, ki naj se zabeleži v spomin poznim rodovom, je tudi v tem, da se letos (n. pr. pri D. M. v Polju) zeljne sadike prodajajo po 7 K 100 komadov. Cena v mirnih časih je bila 20 do 40 vin.

Kje je največ beguncev? Na Češkem je točasno še 125.000 beguncev. Med njimi je največ židov, Poljakov in Ukrajincev.

Demonstracije v Budimpešti. Dne 27. junija so se pojavile burne demonstracije pred klubovimi prostori narodne delovne stranke. Razgrajaci so razbili vse šipe. Trdili so, da je Tisza označil delavstvo s sodrgo, ki se boji delati. Demonstrantov je bilo okoli 20.000. Množica se je nato razsula še v druge kraje, kjer se jim je pridružila poulična družal. Opustošenih je bilo 206 trgovin, zlasti zalog zlatin in konfekcij; razbitih 80 kavarn. Policija je bila brez moči. Uvedli so najstrožjo preiskavo. Mestni glavar (načelnik policije) je odstopil. Zaprti razgrajaci so stari od 14. do 23. leta; tudi ženske so aretirali.

Dobra letina. V Romuniji sedaj pridno žanjejo. Listi pišejo, da je letina tako dobra, kakor je ljudje že dolgo ne pomnijo. — Na Ogrskem bo pšenični in rženi pridelek srednjedober, ječmen in oves sta slaba; kuzuza kaže lepo. Vinogradi na Ogrskem niso tako lepi, kakor po naših krajih.

Vesoljni potop — svetovna vojska. Angleži uvidevajo, da je sedanja vojska tudi zanje največje zemeljsko zlo. Sam Lloyd George je izjavil, da je sedanja vojska največja nesreča od vesoljnega potopa sem. Spraviti se morajo ljudje ne le z Bogom, marveč tudi med seboj. Zabraniti treba, da valovi vesoljnega potopa ne bodo nikdar več tako visoko pljuskali, kot sedaj.

Namakanje polja. Na Bavarskem tudi združuje suša obširna polja. Vlada je za skrajno silo izdala naredbo, da se mora polje v bližini rek škropiti in namakati. Na razpolago je dala na stotine sesalk in

cevi, vojaške vozove in tudi vojaštvo, da pomaga pri namakanju. Vodo imajo n. pr. iz Donave po dve uri napeljano; pa tudi vse druge reke izrabljajo. Vojniki gredo od ajive do njive ter škrope cele noči, da rešijo, kar se da rešiti.

Ribam za hrano . . . V seji italijanskega senata sta poročala dva ministra, da je bila blizu Neaplja potopljena velika ladja, ki je bila otovorjena z žitom. Vozila je iz Avstralije 300.000 stotov žita. Hud udarec za Italijo.

Etna se je odprla. Veliki ognjenik Etna, ki je visok čez 3300 metrov, je te dni bljuval. Tudi zemlja okrog se je močno tresla. Etna je v Siciliji, kjer se nahajajo tudi nekateri slovenski ujetniki. Prav sedaj smo prejeli od tam pismo ujetnika Alojzija Goloba in tovarišev, ki ga objavljamo med vojaškimi novicami.

Nenavadna starost. V ozemlju na Kurškem, ki je zasedeno od Nemcev, je veliko baltiških Slovanov (Rusov), ki so čez sto let stari. Blizu Kovna živi ženica, ki je bila rojena l. 1798. ter je torej že 119 krat praznovala svoj rostni dan. Ko je Napoleon peljal svojo armado na Rusko, je bila ta starica že precejšnja mladenka.

Za živila v Ameriki. Kako vezbajo Američani vojake, koliko so jih nabrali, kdaj jih pošljejo na Francosko, — o tem si razna poročila nasprotujejo. Toliko je gotovo, da so vse številke pretirane in da stvar ne gre tako gladko, kot pišejo in sporočajo čez morje. Ęno je še gotovo in to je dejstvo, da je jelo Američane skrbeti, kako bo s prehrano. Ze zdaj je zbornica poblastila Wilsona, da sme porabiti 152 milijonov dolarjev, t. j. 760 milijonov kron za razdelitev živil med prebivalstvo. Prepevedano je tudi variti iz živil opojne pijače.

Gospodarske stvari.

Gospodarski in tržni pregled.

Nevarnost ognja in zavarovanje. V dobi hude vročine je tudi nevarnost požara veliko večja. Večina naših poslopij je še vedno s slamo, marsikje tudi z deskami krita. Kaj bo ob času požara? ko ni mož in fantov doma, ki bi naj gasili! Nevarnost ognja je veliko večja, zavarovalnina je pa stara ostala. Ze pred vojsko so bili naši gospodarji tako nizko zavarovani, da se je ob hudi nesreči, če je ogenj vse končal, komaj peti del resnične škode z zavarovalnino pokrtil. Zavarovalo se je prav nizko samo poslopje — pohišje, orodje in pridelki pa nič. Zdaj je postalo vse najmanj petkrat dražje, posebno pa rokodelci. Kaj bo storil revež, kateremu je hiša pogorela? Zavarovalnina mu še strehe ne bo plačala. Prav umestno bi bilo, da zavarovalnino vsaj trikrat zvišate. Zavaruje naj se pa tudi prav vse, kar imate, zlasti pohišje in orodje. Res bo nesreča še potlej huda, toda vsaj nosil bi jo vsakdo lažje. — Pomisli malo, koliko bi te vse stalo, ko bi moral novo delati, pa boš vedel, za koliko ti je vse treba zavarovati.

Mestna aprovizacija je slednjic vendar spoznala, da so edino ljubljanski me-

sarji vzrok, da ni masti v Ljubljani. Očita jim, da se jim je dalo več prešičev, masti so dali na prodaj le 18 kg, vsa druga se je skrivaj po višjih cenah prodala. Izginilo je iz Ljubljane do 15 vagonov masti. — Pre-skrbo Ljubljane z mastjo bo aprovizacija sama vzela v svoje roke. — Ta odločnost je vse hvale vredna. Zdaj so gospodje pri viru nerodnosti. Po našem mnenju ni zmanjkalo le 15 vagonov masti v Ljubljani, ampak se precej več. Šteli se gotovo niso vsi prešiči, ki so bili zaklani v Ljubljano poslani, in mast, ki so jo uvozili. Mesarji so imeli pri vsej tej kupčiji velikanske dobičke. Ko bi vse prodajali natančno po maksimalnih cenah, bi imeli pri navadnih prešičih, kakor so se letos pozimi plačevali, pri vsakem 100—200 kron čistega dobička. Tista nesrečna razdelitev v »peršutnike« in špeharje jim je največ nesla. Neki mesar je sam izjavil, »da se mesarjem še nikdar ni tako dobro godilo«. Naravnost čudno je tudi, da so mesarje postavili za cenivce. Vse je bilo tako urejeno, da je bilo za mesarje prav. Znaprej mora drugače postati. Razdelitev med špeharje in peršutnike mora izginiti in se vse plačevati le po zaklani teži. Vaga je poštena in natančna. Mesarjem se oddaja le meso in špeh, kakor ga rabijo. Kakšen večji dobiček, ki ga bo aprovizacija pri tem lahko imela, naj se porabi za delavce in mestne reveže. Dobiček bo še vendar prav znaten. Mesarji so dosedaj zadosti želi, čas je, da pridejo tudi drugi na vrsto. Tako bodo dobili vsi potrebno mast.

Silna vročina nas spominja na hude čase, ko je solnce še huje pripekalo in ni bilo po več mesecev dežja. Na Dunaju so imeli te dni na solncu 42.2°, v senci 32.2°, na Moravskem in Češkem je bilo 23°, v Dalmaciji 33°. Prejnjše čase je bila vročina hujša. 30. junija 1830 je bilo na Dunaju 37.8°, seveda v senci. Najhujša vročina je bila na Dunaju 14. junija 1837, namreč 38.8°. — Stara zgodovina nam sporoča o hudi vročini v davnih dneh. Leta 870. in 872. je bila vročina tako huda, da so kosci in žanjice kar na polju za vročino umirali. Leta 988. in 999. je bila vsled silne suše prav slaba letina. Veliko ljudi je za vročino umrlo. Na Češkem in Moravskem ni bilo nikjer kaj zelenega videti, vse se je posušilo. Leta 993. se je sadje na drevesih posušilo. Največje reke v Evropi so postale plitve, da jih je vsak lahko prebrel, ko imajo navadno po več metrov globoko strugo. Temza je bila tako plitva, da je morská voda prav do Londona pritekla. Leta 1137. so se na Francoskem vodnjaki in potoki posušili. Pri nas je bila posebno huda vročina leta 1393. Veltavo pri Pragi so lahko prebredli. Leta 1426. so imeli v Klosterneuburgu vinskó trgatev že 23. avgusta. Leta 1540. je skoro popolnoma izginil oni »večni« sneg na najvišjih gorah. 30. junija 1590 je bilo v okolici Dunaja tako vroče, da se je seneni voz od solčne vročine vnel. Leta 1609. je sadje na drevju od vročine kar črno postalo. Najhujša vročina, ki so jo dosedaj na solncu določili, je bila 13. marca 1897 v indijskem Lindu, namreč 52.5° C. — V primeri s tako vročino je bilo letos le večje število dni s hladnimi nočmi in lepim solncem čez dan,

ki je pomagalo, da smo mrvo prav lepo spravili.

Dragi koštruni. Na Nemškem so prodali začetkom junija nekaj sto ovnovkoštrunov na javni dražbi. Navadna cena je bila 400—600 mark. Najlepsi so dosegli 3000—3600 mark. Kdo pa more tako nespameten biti, da za enega ovna dá tako vsoto? Saj se mu ne more nikdar izplačati. Kupci imajo ovce za volno, navadno po več sto najboljših. Če dobijo dobro plemenito žival, se to v prihodnjem letu le pri volni trikrat poplača. Pri ovcah se godi prav isto, kakor pri prešičih. Pri najboljših mladičih se trikrat toliko priredi, kakor pri slabih. Dobra plemena žival ni izlepa predraga.

Sadno drevje. V severnih deželah, zlasti na Nemškem, so zdaj spoznali, da so veliko preveč gojili one fine vrste sadja, ki dajo dobro blago, toda malo pridelka. Sadjereja je postala mnogim le igrača, nekak šport. Treba bo zopet začeti z onimi dobrimi starimi vrstami, ki so imele mogočnega drevesa in 20—30 mernikov jabolk ali hrušk. Sadja se bo treba malo bolj poprijeti, ker še precej časa ne bo dosti ne vina, ne piva, še veliko manj pa žganja.

Razno. Na Dunaju se zelo pritožujejo, da jim vsega manjka. Krompirja že več mesecev niso videli; zelenjave začetkom junija skoro nobene ni bilo, prodajali so le fižol v soli čez 3 krone 1 kg. V Berlinu se pa hvalijo, da imajo vsega zadosti.

Urad za prehrano je sklenil v seji 20. in 21. aprila, da bo malo povišal žitne cene, povišal tudi cene krmil, znatno pa znižal ceno živine. Za prešiče naj bi bila cena 2 K 20 vin. do 3 K 20 vin., za mlado govejo živino 2 K 10 vin., za odrasčeno 2 K 50 vin., za debelo 3 K 30 vin. Iz raznih krajev so poslali proti tem nakanim pritožbe. Povsod mislijo, da se bo vsled take naredbe ravno tako zmanjšalo število živine in množina mesa in zlasti še masti, kakor se je zmanjšala množina mleka, ko so pritisnili z najvišjimi cenami. Pri sedanjih draginji sena bi bila ob tej ceni gotova izguba pri živini. Izračunali so, da stane 1 kg prirastka na živi teži kmeta 4 K, če se računa mrva le po 13 vin., kakor je bila poprej najvišja cena. Po sedanjih najvišjih cenah bi stal 1 kg žive teže čez 5 K. Prešiče že zdaj prodajajo zaradi hude suše; uboge reve jim nimajo kaj dati. Z imenovano ceno pa res ni mogoče izhajati. Mogoče, da bodo take utemeljene prošnje kaj zalegle. Nekaj pa mora že biti na vsem tem, ker je tudi ogrski minister za prehrano obljubil znižati cene za živino.

Za naše zadeve pri ministrih.

Pododbor Jugoslovanskega kluba je v sredo pod vodstvom deželnega glavarja dr. Sušteršiča interveniral pri voditelju poljedelskega ministrstva sekcijskem načelniku dr. Ertlu v zadevi živinskih dobav v južnih deželah. Člani odbora, o katerem smo že poročali, so poleg našega deželnega glavarja še poslanci Roškari in Brenčič iz Sp. Štajerske, dr. Laginja iz Istre in dr. Sesardić iz Dalmacije. Deputaciji sta se pridružila tudi srednještajerska poslanca Huber in Schwei-

ger, ker so razmere v srednjem Štajerju precej enake onim slovenske Štajerske.

Posvet z vodjem poljedelskega ministrstva je trajal čez eno uro. Splošni položaj je najprej obrazložil deželni glavar dr. Sušteršič, kazoč na preobremenjenosti južnih dežel s prevelikimi dobavami, ki se ukazujejo od osrednje komisije na Dunaju, nadalje na veliko razliko med cenami v primeri s sudetskimi deželami, zlasti pa z Ogrsko. Predložil je zahtevo, da se poravnava cela razlika med našimi in ogrskimi cenami in porabiv celoti v prilog živinorejcem.

Posamezni člani deputacije so potem razlagali podrobne razmere svojih pokrajin. S posebno vnemo in točnostjo je obrazložil poslanec Roškari razmere na Sp. Štajerskem in zahteval primerno remediuro. Ravno tako poslanec Brenčič. Z zgovorno besedo je slikal prežalostne istrske razmere poslanec dr. Laginja. Poslanec dr. Sesardić je označil položaj v Dalmaciji.

Voditelj poljedelskega ministrstva vitez dr. Ertl je vzel vse pritožbe in težnje dobrohotno na znanje in izjavil, da bo s svoje strani vse storil, kar je v njegovi moči, da se krivice in neenakosti odpravijo. Dne 3. julija t. l. se snidejo na Dunaju zastopniki vseh dežel, da se v tej zadevi posvetujejo in pri tej priliki se bo marsikaj pojasnilo. Poudarjal je, da se potrebščina, ki je žalibog vsled vojske zelo velika, po pravičnem ključu razdeli na vse dežele po razmerju živinskega stanja, v deželi sami pa je porazdelitev stvar dotičnih posebnih komisij, ki poslujejo pri namestništvih, oziroma pri deželnih vladah.

Deputacija se je potem podala k ministru za ljudsko prehrano, generalu Höferju, in mu je označila — kakor prej pri vitezju Ertlu — stališče kmeta glede živinskih cen in pokritja ogrske diference v prilog živinorejcem. Pri tej priliki se je poudarjalo tudi z vso odločnostjo, kako ne utemeljeno se postopa pri reviziciji žit, krompirja in sploh poljskih pridelkov. Kmetu se ni niti pustilo, kar neobhodno potrebuje v lastni hiši, in šestokrat se je celo vzel s eme! Tako postopanje je nečuvno, ker uničuje kmetijsko produkcijo, od katere edino zavisi prehrana ljudstva.

Tudi minister Höfer je vzel izvajanja deputacije na znanje in je obljubil, da jih bo po možnosti upošteval v svojem delokrogu.

Kmetovalci, pozor!

Oddaja sena iz letine 1917 je urejena po novi naredbi. Opozarjamo občinske zaupnike, ki jim je izročena naloga popisovanja množin, da naj ločijo pašnike od travnikov. Ako se vzame za podlago ploskev brez ozira na to, ali je pašnik ali travnik, se dobe čisto napačne številke. Zapišejo naj se samo travniki, ki so resnično za košnjo. V rubriki za hmelj, ki ga pri nas ni, se morejo zapisati pašniki, a seveda le taki, ki v resnici kaj užitka za pašo dajejo. Steljniki se sploh ne morejo upoštevati. Zdravo, suho, nepokvarjeno seno se plačuje po 17 kron. Kmet dobi poleg tega za vožnjo odškodnino, ki znaša do 5 kn daljave 1 K, do 10 km 1 K 70 vin. in čez 10 km 2 K za vsakih 100 kg. Ako vojaštvo samo odpe-

ljuje, seveda ta odškodnina odpade. Če je seno pravilno v bale stisnjeno in z žico povezano, se priračuna pri vsakih 100 kg za stiskanje 1 K 60 vin. in za žico 40 vin. To velja za seno letošnjega pridelka. Vse množine, ki jih vojaški oddelki samostojno nakupijo, se morajo naznaniti Deželnemu mestu za krmila v Ljubljani, da se od deželne dajatve odštejejo. Brez dovoljenja deželne mesta za krmila se iz občine vuri ne sme seno oddajati. Med potrebnimi posestniki v občini je dovoljena prodaja do 500 kg, toda le s privoljenjem županstva. Do 1. avgusta so po ukazu najvišjega armadnega poveljstva dobili na Kranjskem posamezni vojaški oddelki nalogo, da si za prvo silo neobhodno potrebne množine sena sami nakupijo v sporazumu z deželnim uradom za krmila. Za te nakupe veljajo že nove cene. Vsaka kupljena množina se naj zapiše. Od 1. avgusta dalje se bo vsa oddaja sena vršila potem Deželne mesta za krmila. V ta namen bodo županstva skrbela, da se pripeljejo določene množine in bodo dobile od vsakega oddanega stota odškodnino. Na prevzemnih železniških postajah bodo posebni zaupniki prevzemali seno, izplačevali, skrbeli, da se seno pravilno shrani in naloži. Ker je leto malo sena, je tembolj gledati, da se blago ne pokvari. Razlike med senom in deteljo naredba ne pozna.

Piča za kuretino in c. kr. kmetijska družba kranjska. Prejeli smo to-le pojasnilo: Tukajšnja deželna centrala za krmila oddaja pičo za kuretino. Slučajno ima ta centrala svoje pisarniške prostore v isti hiši, kakor kmetijska družba. Nekateri pa ne vedo, da je deželna centrala za krmila popolnoma samostojen urad, ki ni v prav nikakvi zvezi s kmetijsko družbo. Kurja piča, ki jo oddaja v zadnjem času centrala za krmila, res ni veliko vredna, zato se ljudje v surovo pisanih pismih hudujejo nad kmetijsko družbo, ki je pa pri tem popolnoma nedolžna. Sicer pa centrala za krmila oddaja tisto blago, ki ga dobi od centrale za krmila na Dunaju; ne sme prav nič izbirati, ne dobi naprej niti vzorcev, in če kako krmilo zavrne, pa dunajska centrala to zameri in potem nagaja, da tudi dobrih krmil ne nakaže ali vsaj ne v tisti množini, ki odpade na našo deželo. Toliko v pojasnilo.

Pomanjkanje krme na Kranjskem bo letos jako veliko. Zato naj se pritegne v večji meri kakor doslej tudi listje. Listi od jelšovja, leskovja, bukve, hrastov itd. dajo, če se še sveži odtrgajo in potem posuše, dobro krmo. Naj se še julija meseca, preden listi niso presuhi, napravljajo vejniki. Listje se porabi za krmo, les bo dobro došel za kurjavo. Šolski otroci se lahko za to dobro porabijo in tudi kaj zaslužijo, kajti tudi to krmo bo kupovalo deželno mesto za krmila. Sploh se mora letos porabiti vse, kar je kakorkoli sposobno za krmo, ker poročila iz vseh krajev kažejo, da bo potreba nujna.

Medu se pridelava največ na Ogrskem: prodaja se sedaj po 12 kron.

Čebelarjem na znanje. Odbor osrednjega čebelarskega društva se je pečal v zadnji seji 28. m. m. z vprašanjem o cenah

medu. Izrazil je strokovno mnenje, da je vreden 1 kilogram medu z ozirom na sedanjno vrednost denarja in z ozirom na sedanjo vrednost živil ter njegovo hranilno vrednost nasproti drugim živilom vsaj 10 kron.

Najvišje cene za umetni med in sladkorni sirup. Urad za ljudsko prehrano je z odredbo 14. marca 1917, drž. zak. št. 112 določil najvišjo ceno za umetni med in sladkorni sirup 112 K za 100 kg. Vsled višje cene sladkorju od 1. aprila 1917 dalje za okroglo 25 K za 100 kg, se podraži tudi umetni med za 20 K. (Za umetni med se potrebuje 80 odst. sladkorja.) Z današnjim razglasom prehranjevalnega urada se poviša cena umetnemu medu in sladkornemu sirupu v izdelovalnici za 20 K pri 100 kg, v nadrobni prodaji za 20 vin. pri 1 kg. V prihodnje se sme tedaj prodajati umetni med v sodih, kibliah, ali vedrih po 1 K 90 vin., v steklenicah po 2 K 20 vin., v papirnatih zavojih po 2 K 40 vin. 1 kg in sladkorni sirup po 1 K 70 vin. 1 kg.

Zdravstvo.

Zoper krč v želodcu. se dobro obnese naslednje domače zdravilo: Vzemi par pesti ovs, praži ga na suho v ponvi, nato pa zaveži v vrečico, ki jo vročo — kolikor je moč prenesti — položi na srčno jamico.

Bezeg. Tega grmovja, ki so vsi njegovi deli zdravilni, je pri nas prav veliko. Skoraj rabijo za barvilo; korenina namočena v kislu je dobro sredstvo za izpiranje ust, ako rob boli; bela koža na korenini je močno odvajalno sredstvo, ki ga uporabljajo vodenični bolniki; mladice so spomladaj dobre ta solato; cvetje daje izboren čaj, ki pomaga zoper vse bolezni, povzročene vsled prehlajenja, ki odvaja vodo, pomiri krče; sadež se vkuhava v juho, s sladkorjem kot malinovec, se prilaga vinu, se uporablja za kis ali pa žganje.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posejilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6
(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 4 1/4% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej Inserat!

Slike in črtice z bojišč.

Pismo iz Galicije.

(Piše poročnik Jože Barle.)

Bojno polje, 23. junija 1917.

Po drugih bojiščih se hudo lasajo in »ongavijo«, mi tukaj smo pa lepo mirni in

pridni, kakor v šoli, kadar pravijo gospod učitelj: »Roke na klop!« — Le ruska artiljerija se pogosto vzdrami in zarogovili. Tako so nam včeraj zjutraj ob pol štirih poslali čisto nepričakovano okrog 200 granat, šrapnelov še šteli nismo! Nad tako nepričakovanim darilom smo bili mi veselo iznenadeni in smo se — kot dobro vzgojeni ljudje — takoj zahvalili — z minami, in sicer s tistimi lepimi, težkimi, ki jih imajo Rusi posebno radi. Kako je to treskalo in pokalo! Zemlja se je še pri nas tako tresla, da smo se bali, da se nam porušijo naša podzemeljska stanovanja! Rusi so se naše »pošte« tako razveselili, da so takoj prenehali; gotovo so imeli dovolj posla, kako bi našo pošiljatev pravično razdelili. —

Zadnje čase so vas časopisi nekaj »troštali« z rusko ofenzivo! Bomo videli! Če le ni na Ruskem tako, kakor stoji v sv. pismu: volja je dobra, a meso je slabo! Ako pa Rusi ravno hočejo posnemati svoje bratce Francoze in Angleže na zahodni in Italijane na soški fronti ter dobiti batine — svobodno! Naj le pridejo, tega blaga imamo dovolj na razpolago! Tovarna, ki proizvaja batine, še ni zletela v zrak! —

Danes sem preživel skrajno prijetno noč. O polnoči sem vstal, da grem v službo. Stopil sem na prosto: nebo zavito v strašne, težke, črne oblake. In tema, tema, da lastnega nosa nisem videl. Vsak hip je zagrmelo, kakor da je nešteto težkih topov začelo svojo pesem; vsak grom je bil spremljan od strašnega bliskanja, kakor da je tisoče ognjenih kač svignilo preko ognjenega morja. Poleg tega se je vлил dež kot bi soč narobe obrnil in lil celo noč! — Za vsak slučaj sem alarimiral svetlobne metlice in žaromete, ki so pridno svetili, da se Rusi v tem viharju ne bi približali. Mislim pa, da so bili Rusi veseli, da smo jih mi pustili na miru! — V tem strašnem vremenu sem bil na prostem štiri ure. Bolj kot do kože človek, hvala Bogu, tako ne more biti moker. —

Izliv srca ...

Bojne poljane, 22. junija 1917.

Dragi mi »Domoljub!« Dovolj mi, da tudi jaz nekoliko opišem svoje notranje razpoloženje. — V prvi vrsti ti moram sporočiti, kako si se priljubil nam in mnogim sotovarišem. Meni si bil znan že poprej, ko te je v dobi mirne sreče, ki sem jo užival s svojo drago ženico v ljubi domovini, donasal pismonoša v našo hišo in k drugim somišljenikom. Spoštovanje vsem, ki se poslužujejo v verskem oziru dobrega in zanesljivega časopisja in čtiva! — Že trideset let navdušuješ, dragi »Domoljub«, učiš in vzgajaš dobro slovensko ljudstvo; ko sem bil še učenec ljudske šole, si že hodil med naš narod. Čitajo te povsod, a tu na bojni črti še bolj spoznavamo, da si nam najboljši prijatelj in svetovalc. Z radovednim srcem nestrpno čakamo, da nam doneseš razvedrila in zanimivih novic, ki nam jih pokloniš iz mile slovenske domovine. Zabavaš nas, krajsaš nam urice, delaš preglavice s svojimi skivalnicami.

V nadi, da se še vidimo v ljubljani domovini, kjer se bomo z vso silo zavzeli za napredek slovenskega ljudstva in verskem in narodnem oziru, pošiljamo iz daljnjih

primorskih pokrajin vroče, domoljubne pozdrave vsem znancem, sorodnikom in prijateljem. Naj žarki sreče obsevajo okrilje dragega domovja! Josip Holc, Sv. Jurij ob Ščavnici; Jos. Hazemali, Sv. Lovrenc na Dravskem polju; Fr. Korada, Sv. Jurij v Slov. gor.; Janez Klauž iz Cernlje na Kor.; Al. Palčič, Novo mesto; Janez Jug s Primorskega.

Listek

Zvonarjeva hči.

(Povest. — Spisala E. Miller. — Pripredil Fr. Steržaj.)

(Dalje.)

Med tem, ko so vsi trije mojstri z vso vnemo modrovali in se trudili ob svojem lepem, težkem delu, je pa imel sejo luterski cerkveni odbor pri luterskem mestnem župniku. V zgornjem nadstropju župnišča — nekdanjega samostana — je bila posve-tovalna soba. Na sredi je stala ozka, podolgovata, hrastova miza, na obeh straneh pa umetno izrezljane klopi. Na zgornjem koncu je slonel v naslonjaču pastor (luterski župnik). Roki v dolgih in širokih rokavih uradne obleke, sta počivali na mizi. Prijazno je gledal, ko je prepričevalno govoril svojim štirim prisednikom:

»V Timotejevem pismu, prvo poglavje, osma vrsta, beremo: Če kdo svojih, posebno domačih ne preskrbi, je zatajil vero in je hujši od pogana.«

Pastor se je ozrl po možeh. Četvero resnih obrazov se je istočasno sklonilo nad temne suknje in nihče ni zinil besedice. Oni je nadaljeval: »Zvonar Henrik Dodona je naše vere, podpirati ga moramo, čeravno se je oženil s katoličanko. Ako bomo mi družini na roko, se bo on sam lahko bolj pokazal gospodarja, ko se mu narodi otrok. Obljubil mi je, da bodo vsi sinovi krščeni in vzgojeni v naši veri.«

»Prav zato bi svetoval, gospod pastor,« se oglasi prvi starejšina, »da počakajmo prvega otroka. Če bo deček in ga prineso v našo srenjo, potem naj se mu da v delo novi zvon na mestni hiši. Če ga pa da katoliško krstiti, bo pa mestni svet oddal delo luterskemu mojstru drugam.«

Pogladil si je temno brado in zavestno pogledal po ostalih treh, ki so mu odbravaje prikimali.

Toda pastor je premišljeno nadaljeval:

»Če se mu pa rodi hči in ne bo dobil dela od naše strani, je čisto mogoče, da ga katoliška žena pripravi do tega, da bo dal še dečka katoliško krstiti. Meni se zdi boljše, če smo mu na roko.«

In skoro pridigovaje je nadaljeval:

»Kje pa imate ljubezen božjo? Ne ljubimo samo z besedami in z jezikom, marveč v dejanju in resnici. Ne daj se premagati hudemu, ampak premagaj hudo z dobrim.«

Besedičenje možakov se je nadaljevalo. Pastor je hotel pridobiti srca s prera-

čunjeno ljubeznijo tako, da bi Henrik vsled njegove prijaznosti in zaupljivosti sploh ne mogel svojega otroka dati katoliško krstiti.

Svetovalci pa, prebrisani trgovci, niso računali z duševnimi občutki ljubezni in zaupanja:

»Ko bo zvon vtil, ne bo izlepa novega zvona treba na mestni hiši, on pa se bo dal pregovoriti od svoje žene; zvon je vtil in zaslužek je v žepu.«

»Tudi to ima nekaj na sebi,« je pripoznal pastor. In sklep je bil: »Zavlačujmo v mestnem svetu zadelo novega zvona toliko časa, da se mu rodi prvi otrok. Po krstu prvega otroka se bomo ravnali.«

Osem dni zatem je visel nad vhodom v zvonarno nov, nenavadno izoblikovan zvon in stari Rudnik je pozvonil z njim vselej, kadar je v cerkvi zazvonilo poldne. Mali, poizkusni zvonec se je posrečil; bil je brezhibno vtil in glas je imel tako čist in jasen, da so rekli meščani:

»Pred zvonarno visi srebrn zvon, tako čist in lep glas ima.«

Govorice o bogati dedščini po učniku so se zopet pojavljale in se povečevale. In ko so izvedeli, kako čuden stavek je bil na zvonu vtil, so pristavljali:

»O ja, ta je lahko predrzen, da se norčuje iz ubogega mrliča; — toda božji mlini meljejo počasi. To je predrznost! Te ga bi ne smeli trpeti.«

»Kaj pa je zapisano na zvonu?« vpraša pek in vsevedni brivec mu odvrne:

»Dedščina čudaškega učenika je na njem.«

A drugi mu je škodoželjno odgovarjal: »No, danes pa ne veš vsega. Vlito je: „Glas čudaškega učenika“.«

»Vse to ni nič res,« popravlja tretji in pove drugače. Samo v tem so se strinjali vsi »Čudaški učenik«.

In kadar se je oglasil angelskolepi glas zvona, so rekali: »Čudaški učenik zvoni.«

Pastor pa, ki je prišel obiskat mladega mojstra Henrika, je razbral besede: »I. Rudnik, Izrač. unil. Prašnikar, ime. novan. čudaški. učenik. Le. k miru. naj. zvonim. 1672.«

»Stari Rudnik je mrtvemu postavil s tem časten spomenik,« je dejal pastor.

Henrik pa je srčno pristavil: »Naš stari oče je poštenjak. Nihče bi ne bil slutil o učenikovem delu; lahko bi bil sam sebi dal čast izumitve. A on tega ni storil; počastil je rajnega učitelja v svojem delu.«

»To je dolžnost vsakega kristjana,« je odvrnil pastor kratko.«

Henrik pa je pristavil resno: »Vsakdo bi ne bil storil tega.«

Pastor pa reče nato hitro: »Kakor vidim sva sama, mojster Henrik; zato vam povem na tihem, da se širi govornica o novem zvonu na mestni hiši, ki ga dobite vi v delo, če bo prvi otrok pri vas luterski.«

Henrik se odmakne za korak od nje-ga, ga pogleda ostro in odvrne:

»Jaz se ne dam siliti. No, tako hočete počenjati — potem bi bilo najboljšje, da bi ne bilo nobenega otroka, če se porajajo take stvari iz — — Bil je tako razburjen, da ni mogel dalje govoriti.

Pastor ga pa miri:

»Le umirite se mojster! Do danes sem zastoj govoril o ljubezni in zaupanju, ki naj ga pokažejo s tem, da vam dajo to delo, pa ne marajo poslušati. Toda jaz sam se pa zanesem na vašo besedo, da bodo vaši sinovi krščeni in vzgojeni v veri vaših očetov. Če pa se rodi deklica in jo boste dali katoliško krstiti, dvomim, da bi vi dobili delo. Saj veste, da imamo sedaj mi večino v mestnem zboru. Premislite! Sklenil je: »Kjer Gospod ne zida hiše, delajo zastoj, ki jo zidajo. Če Gospod ne varuje mesta, čuva stražnik zaman.«

Z dvignjeno glavo je stopal pastor skozi vrata in je prepustil ovčico svojim mislim.

Henrika pa se je lotila divja jeza. Robantil je takole:

»Cemu je neki prišel in mi vtaknil to muho v glavo,« in srdito je zaškripal. »Sploh kaj pa ima podjetje opraviti z vero? Saj delamo pošteno, krščansko delo; komu neki mar, je li gnetel ilovico luteran ali katoličan. Nisem mislil, da so tako malenkostni.«

Zardel je v jez. Počasi je stopil v livarno nazaj. Onadva notri ne smeta opaziti njegove razburjenosti. Še najmanj pa sme čutiti njegova ljubeča žena, da je tudi njega jelo tlačiti breme, s katerim se je že davno borila njena nežnočuteča duša. Le predobro je vedel in videl, koliko se je mučila in trpela. On sam pa jej ni mogel pomagati in je ne potolažiti.

»Ce bi kaj govoril, bi utegnile le podvojiti mojo in njeno bol. Med nama hrmi nepremostljiva reka verskega prepira, in midva ne bova nikoli stopala na skupnem obrežju.«

Mladi mojster se je lotil dela z vso silo, kakor obupan. Zanalašč si je prizadeval in prevzemal najtežje delo in najmočnejše udarce, samo da bi oglušil vedno glasnejše glasove svoje notranjosti.

(Dalje.)

Oj to nesrečno kajenje!

(Konec.)

V jeseni leta 1915. smo prodirali proti Seretu. »Korajžo, pa šnajd« in cigareto v usta, pa sem jo mahal pogumno v toči krogel proti Moskalu, dokler nam ni vsem skupaj »komandiral« — obrat. Moj tovariš in sosed, ki ga je Moskal pihnil, in sem ga po boju našel, ko je poprej zaslišal večni »Ruh'tl«, je imel v ustih tobak, zadnjo tolažbo v bojnem strahu.

To je par slučajev, ki kažejo, kako važno vlogo ima tobak v vojni. Ne samo, da daje »korajžo« in tolažbo, marveč je tudi — kot se splošno govori — najboljšje sredstvo proti koleri. Najhujše je pač, ker se moraš včasih še tej tolažbi odpovedati. Ako greš ponoči proti sovražniku, ali stojiš na straži, je kaditi strogo prepovedano, ker se s tem lahko izda sovražniku. Vendar si znamo pomagati. Pod sukno se cigareta zapali in potem tišči v roki, čez katero se še rokav potegne, pa kadíš, da te komaj sosed opazi. V sili je človek pač iznajdljiv!

Torej dekleta in žene, ki imate še kaj

srca za naše vojake, pošljite jim te slaščice in jaz vam zagotovim, da jih s tem tako privlečete nase, da vam bodo prav gotovo hvaležni.

Žalibog, da te rajske travice vedno bolj primanjkuje v fronti kakor tudi v zaledju. Trafike so, kadar kaj dobe, oblegane, kot Przemysl svoje dni od Rusov. In če si tako srečen, da si kaj tobaka dobiš, ne kaži se nikomur, ampak kadi skrivaj, sicer boš takoj obeni. Pride prvi: »Daj mi eno, nimam prav nič!« Drugi: »Pusti mi par dimov!« Tretji se ti priporoči še za »čik«. In če ga proč vržeš, gotovo jih bo deset planilo — za njim, kot ob sodnjem dnevu, ko bo Antikrist denar sejati! — Že kri je teka in in hud preprij je nastal zaradi enega cigaretnega ostanka!

Jaz, hvala Bogu, nisem še nikoli kaj takega povzročil, ker sem se v vojski, prisiljen, navadil lepe čednosti, ki se ji pravi varčnost. Vsak čik spravim in ko so trije, štiri, pa se spet cigareta naredi! Kolikokrat ob hudih časih, preobrnem vse žep, in če najdem kak tobakov prah, čeprav zmešan s kako tujo primesjo, sem bolj vesel, kot če bi mi tolar pokazal. — Za tobak, oziroma cigarete, dobiš pri nas vojakih, posebno v fronti — vse, denar ima le majhno veljavo. Če imaš to božjo travico, imaš dosti prijateljev, si srečen in bogat kot Krez! — »Ogrska« je dandanes specialiteta, dobra je pa tudi iz debelega »firarja« v robat, »pakeljčev« papir zavita! — Oj, zlati časi v celovski bolnišnici, kolikokrat mislim na vas!

Da, in če bo šlo tako naprej, bo nam te slaščice sčasoma čisto zmanjkalo. In kaj bo potem? — Eni pravijo, da vsega konec! Jaz pa tako rečem: Vojska, ki nas je navadila pušiti, nas bo gotovo, če res vsega zmanjka, spet lepo počasi odvadila, če nas že preje ne pošlje kak polentar na oni svet, kjer ni potreba ne jedi, ne pijače in ne kajenja. Vide.

Tedenska pratika.

Petek, 6. julija: Sv. Dominika, sv. Angela iz karmelskega reda, sv. Bogomila.

Sobota, 7. julija: Sv. Vilibald, škol in misijonar. († 786.) — Sv. Pulherija, kraljica.

Nedelja, 8. julija, 6. pobinkoština: Evangl: Jezus nasiti 4000 mož. — Sv. Akvila in Priscila. — Sv. Elizabeta, portugalska kraljica. — Sv. Adrijan. — Sv. Kilijan.

Ponedeljek, 9. julija: Sv. Lavrencij, kapucin. — Sv. Veronika Jul., devica. — Sv. Anatolija, devica.

Torek, 10. julija: Spomin 7 bratov mučencev, sinov sv. Felicite. — Sv. Olga, prva krščanska ruska kneginja — Sv. Amalija (Libuša). — Sv. Felicita. († 150.)

Sreda, 11. julija: Sv. Pij L, papež mučenec. († 157.) — Sv. Peter Furer. († 1636.)

Četrtek, 12. julija: Sv. Mohor in Fortunat, deželna patrona na Gorškem, zavetnika ljubljanske škofije.

Solnce vzhaja ob 4. u. 11 m., zahaja ob 7. u. 59 m.

Luna: Zadnji krajec 11. julija ob 1. u. 15 m. popoldne.

Sv. Felicita.

Sinovi (sedmeri mučenci) te plemenite Rimljanke se imenujejo: Januarij, Feliks, Filip, Silvan, Aleksander, Vital in Marcijal. V hudih časih takratnega preganjanja kristjanov je vzorna mati Felicita pri vsaki priliki osrčevala svoje sinove, naj bodo stanovitni in zvesti v veri. »Kako srečna bi bila, če bi mogla kdaj videti, da rado-voljno darujete svojo kri iz ljubezni do Jezusa! Kako srečni bi bili vi sami za vso večnost!«

Ta sreča je v resnici tudi doletela njo in otroke — za časa cesarja Antonina. Malikovalski svečeniki so jih zatožili in ovadili, nakar so jih takoj tirali pred sodnika, ki jih je hotel s priliznjenimi obljubami pridobiti za poganstvo. — Prva mu je odgovorila mati Felicita: »Ljubi moji otroci! Ne glejte na tirana, marveč obrnite svoje oči proti nebu. Tam kraljuje vaš Gospod in Zveličar, ki čaka na vas, da vam izroči krono slave. Prelil je za vas srčno svojo kri, zato dajte tudi vi za njegovo čast svoje življenje; ne zmenite se za muke, ki vam z njimi sodnik preti!«

Mater so nato tepli po licih; najstarejši sin pa pravi: »Moja mati je prav modro govorila; neumno bi ravnal, če bi dal cesarjevemu ukazu prednost pred božjim. Nič se ne bojim, če me tudi bičajo. Bog mi bo pomagala, da bom stanoviten do smrti.« Podobno so govorili tudi bratje. Vsi so bili stanovitni do konca mučeniškega trpljenja. Mati je bila še štiri mesece v ječi, potem so jo pa tudi obglavili. Bila je mučenica v pravem pomenu, ker je trpela, rekel bi, vse, kar so prestali sedmeri sinovi.

Vznemirjenje, tuga žalni spomini in skrbi so večkrat vzrok hudemu glavobolu. Svetujemo Vam, da si v podobnih slučajih na lahno drgnete čelo in senca s Fellerjevim dobro dišečim bol lajšajočim rastlinskim esenčnim fluidom z znanko „Elsa-fluid“. To učinkuje zelo dobrodejno in osvežujoče, 12 steklenic franco za samo 7 K 32 v pošlje lekarnar E.V. Feller, Stubica, trg Elsa št. 16 (Hrvatsko). Priporoča ga mnogo zdravnikov. Mnogo nad 100.000 zahvalnic. Vedno bi moral biti pri hiši. Obenem si morete naročiti Fellerjevo milo, odvajalne rabarbara kroglice z zn. „Elsa-kroglice“, 6 skatelj franco za samo 5 K 57 vin. (tu)

To in ono.

Na birmovanju v Idriji dne 29. junija je bilo 1710 birmancev in sicer iz Idrije 541, Črnege vrha 204, Spodnje Idrije 197, Žirov 147, Hotedršice 59, Ledin 53, Godoviča 25, Gore 74, Vojske 104, Zavrada 10, Vrh 8, Podkraj 1, Nova Oselica 1, Col 1, Št. Vid nad Ljubljano 1, Rovte 1. Iz Goriskega: Priberša 48, Otljica 152, Otalež 56, iz raznih krajev 28. — Birmovanje je trajalo nad 2 in pol ure. Tolikega števila še ni bilo tu, prekosi ga le še birmovanje leta 1628. Takrat je Tomaž Hren, ljubljanski škof, v Idriji položil temeljni kamen sedanji župni cerkvi in birmoval 2000 otrok. Raztegnilo se je pa takrat vse cerkveno opravilo na 2 dneva. Zgodovinar še kvenno opravilo na 2 dneva. Zgodovinar še pristavi: »Stari ljudje se ne spominjajo, da

bi bili v Idriji videli kedaj škofa.« Naše mesto je bilo takrat bolj majhno, a cesta, posebno še z Goriškega, ni bilo, le ena čez Črničev na Vipavsko je bila speljana. Ni bilo torej lahko priti z Goriškega, kamor je takrat Idrija spadala.

Slap na Tolminskem. Nič veselega. Po dolgi suši smo dobili 18. junija dež; z veseljem smo gledali na oblačno nebo, ko se je pripravljalo, da pošlje blagodejno roso na zemljo. A žal, med deževne kaplje se je pomešalo ledeno zrnje, ki je bilo čedalje gosteje. Toča je potolkla mnogo polja, pa tudi sadje je stokla na tla. Koruza je uničena. Že po vojski smo hudo prizadeti, zdaj pa še ta nesreča. Usmili se nas Bog!

Nasledki vojne kanonade. Po hudi bitki ga ni skoro vojaka, ki bi ne dobil bučanja in šumenja po ušesih. Večinoma to bučanje, ko se umirijo živci, preide. Najhujše je, če je eksplozirala granata v neposredni bližini. Pok in zračno gibanje povzroči gluhost, tiščanje in zvonenje v ušesu; najhujša pri tem je naglušnost, ki preide lahko v popolno oglušenje. Bobnica je močno pretresena, nekaterim se pretrže in se začne gnajiti. Kjer gre po sreči, se pozdravi uho še precej hitro, ostane pa dalje časa občutljivo za ropot in šum. Človek, ki je stal v strašnem grmenju, ne more prenašati glasnih zvokov. Sicer sta navadno prizadeti obe ušesi, vendar bolj ono, na čigar strani je bila eksplozija.

Krompir namesto mila. Surov krompir, ki ga olupiš in zdrobiš, je prav dobro čistilno sredstvo. V primeri z milom ima še to prednost, da nežnih barv nič ne raje. Tudi voda, izžeta iz surovega krompirja, ima čistilno moč. Za čiščenje rabijo tudi kuhan krompir, ki ga zmehkajo ter mu primešajo nekoliko drožja, da vzhaja.

Zanesljivo znamenje. Nekdo je utonil. Mrtvega trupla pa niso mogli nikjer zaslediti, kajti močna voda ga je zanesla daleč proč. Pride oblastvena odredba, ki jo županstvo da razglasiti in ki se v nji naroča, naj bodo ljudje pozorni in takoj naznanijo županstvu, če bi se truplo kje pojavilo. Ob koncu odredbe je stala občajna opazka: Barva živahna, oči piae, lasje svetli. Posebno znamenje: Jeclja.

Obleka naredi človeka. Učeni profesor Korenika gre v zamazan turistijski obleki po ulici; nihče se zanj ne zmeni, nihče se mu ne odkrije. Drugi dan se obleče v praznično gosposko obleko, vse ga pozna in ga pozdravlja. To ga razdraži in vaskači. Prišedši domov, vrže lepšo obleko na tla, rekoč: »Na, tu imaš! Ali si ti profesor Korenika, ali sem jaz?«

Kakšen, kaj, kje? V večji družbi zastavi neki veseljak to-le uganko: »Kdo zna odgovoriti na vprašanja — kakšen, kaj, kje?« — Ko so vsi molčali, pravi sam: »Ako izve mlado in zlo deklo za kakega ženina, vpraša takoj: Kakšen pa je? — Če je mladenka v primerni starosti, pravi: Kaj pa je? — Ako je dozoreva, poizveduje: Kje pa je?«

Najnovejš.

Pomiloščenje. Na god svojega najstarejšega sinčka cesarjeviča Otona je izdal cesar Karel ukaz, da se pomiloste vsi, ki so bili obsojeni zaradi političnih zločinov in pogreškov. Pomiloščenje (amnestija) je odpravilo tudi nasledke obsodb. Tudi vse preiskave zaradi političnih deliktov so ustavljene. — Cesar je s tem blagodušnim činom odpustil kazni vsem osebam, ki jih je bilo obsodilo vojaško ali civilno sodišče zaradi žaljenja veličanstva ali članov cesarske hiše, zaradi motenja javnega miru, nasilnega ravnanja proti vladnim organom, veleizdaje i. t. d. — Posianec Grafenauer je sedaj prost.

Hudi boji v Galiciji. Prve dni julija so se krvavo tepli v vzhodni Galiciji med gserenjo Strypo in Narajovko. Smer ruske ofenzive je šla proti mestu Brzezani ob Zlati Lipi. Na 40 kilometrov dolgi fronti so Rusi podili do 200.000 mož v ogenj. Vas Konjuchy je sovražnik vzel, naprej ni mogel priti. Boji se nadaljujejo.

Vprašanja in odgovori.

Več oseb želi izvedeti, kje bi se dobile pasti za polhe. Morda bi uradništvu naznanil kdo iz ribniške okolice.

—sk.— **Slap:** Večinoma se dobé zaželjene dopisnice po vseh poštnih uradih. Na Dunaju: Gemeinsames Zentralnachweisbureau, Auskunftsstelle für Kriegsgefangene, Wien I, Landskronngasse 1. — Zaradi fotografskih aparatov se obrnite pismeno na tvrdko Jurman v Ljubljani.

SKRIVALNICA.

Vojske grozotne ni nihče vesel, razen »lifranta«, ki v vojni je žel. Tudi divjačina v gozdu sedaj varna je bolj, kot je bila nekdanj. Mirno se pase in krotka se zdi, zlate prostosti se zdaj veseli. Glej tole srnico, mlado žival, prišla je s hrubov na rožno obal. Prav nič ne slutí nevarnosti še; pasla brezskrbno ob vodi se je. Danes nekdo bi dobil jo rad v last. Divji je lovec nastavlil ji past. Kdo je bolj v strahu, žival ali on? Nanj je gozdar že napravil pogon.

Fellerjev blagodejni, oživljajoči, bol lajšajoči fluid iz rastlinskih esenc z zn.

„ELSA-FLUID“

lajša

bolečine.

12 steklenic 7 K 32 vin. prosto poštne, lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatr 16 (Hrvatska). — Čez 100.000 zahvalnih pisem in zdravniških priporočil.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 27. junija: 32, 22, 54, 84, 66.

Dunaj, 30. junija: 43, 15, 13, 10, 65.

1624

U 134/17-3

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

Jožefa Vilhar, posestnik v Velikem Otoku 20 je kriva, da je nek dan v maju t. l. v Velikem Otoku izrabljajoč izredne razmere povzročene vsled vojnega stanja, zahtevala za potrebnosti l. s. za krompir očitno čezmerno ceno po 40 vin. za vsak kg. Zakrivila je prestopok draženja živil po § 20 št. 1 c. u. z dne 24. marca 1917 št. 131 d. z. in se obsodi po istem zakonitem določilu z uporabo § 260 b. k. z. na tri dni zapora poostregega s postenjem ter na 100 K denarne kazni, v slučaju neiztirljivosti na nadaljnih 10 dni zapora in po § 389 k. p. r. v povračilo stroškov kazenskega postopanja.

C. kr. okrajno sodišče v Postojni
dne 2. julija 1917.

Keršič.

Suhe gobe,

črno in rdečo deteljo, kumno, janež, repno, korenjevo, razna travna in druga domača semena, prazne vreče kakor tudi vse vrste pridelkov kupuje SEVER & URBANIČ, Ljubljana, Wolfova ulica 12.

Kupujem stare, dobro ohranjene

vrvi iz konopnine

po najvišji ceni. Cenjene ponudbe: A. Kalan,
Škofja Loka, Trata.

Vino

belo in rudeče od 56 litrov naprej in

kislo vodo

za brizgane in zdravilno namizno vodo od 25
steklenic naprej razpošilja
A. OSET, Guštanj, Koroško.

MESTNA HRANILNICA V RADOVLJICI
KMETSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA V RADOVLJICI
POSOJILNICA V RADOVLJICI

dovoljuje si tem potom naznaniti, da boče pričeni
z dnem 1. julija 1917 za stranke
uradovale od 8. ure zjutraj do
2 ure popoldne razun v nedeljah
praznikih,

ter posaljo, da blagovoli P. T. občinstvo
vzeti to na znanje.

Ravnateljstvo Mestne hranilnice v Radovljici.	Ravnateljstvo Kmetске hranilnice in posojilnice v Radovljici.
Ravnateljstvo Posojilnice v Radovljici.	

1623

U 100/17

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

Janex Kaluža, posestnik in trgovec v Novisušici št. 36, že kaznovan je kriv, da je v drugi polovici aprila 1917 v Novisušici izrabljajoč izredne razmere povzročene vsled vojnega stanja zahteval za potrebnosti l. s. za stlačen sir iz kravjega mleka, katerega je kupil po 11 K i kg, očitno čezmerno ceno po 14 K za 1 kg. Zakrivil je prestopok po § 20 št. 1 c. u. z dne 24. marca 1917 št. 131 d. z. in se obsodi po istem zakonitem določilu z uporabo § 266 in 261 k. z. na 150 K denarne kazni v slučaju neiztirljivosti na 15 dni zapora in po § 389 k. p. r. v povračilo stroškov kazenskega postopanja.

C. kr. okrajno sodišče v Postojni
dne 2. julija 1917.

Keršič.

Isšel je
novi cenik
s kalendarjem in vojnimi urami
po najnižjih cenah. Tudi po pošti
zastonj. Na obilni obisk vlnuho
440 vabi

F. ČUDEN
Ljubljana, Prešernova ulica št. 1.

Št. 2967. Srebrna pristan v 5 zveznih barvah omajičan K 3.60.
Cene brez poviška.

Isklovanje in največja zaloga
klinih pasov
(bruh-bandov)
Trebušni pas od K 5. 7, 8 do 20; klini pasovi od K 4, 5, 6 in 8; pasovi na obe strani podvojeno cene, pasovi za široke od K 1.00, do 4. — Zaloga blaga iz gumije za babice in bolnice, gumijave nogavice in blazine. Umetne noge, roke itd. Za gosp. zdravnike zaloga vsakovrstnih instrumentov. Povišek na to ceno znaša 20—30%.

Za obilna naročila se priporoča
K. PIOTROWSKI, Ljubljana
33 Sv. Petra cesta št. 33.
Po kosovrenčnih cenah. Vprašanjem po polti naj se prileži znanje.

Maks Samassa, c. kr. komercialni svetnik,
naznanja, da je njegov iskrenoljubljeni oče

Albert Samassa

šef hiše od leta 1866 do 1900

danes zjutraj v 85. letu svoje dobe preminul.

V Ljubljani, 30. junija 1917.

1604

Srbečico, lišaje

odstrani prav naglo ur. Fieschi-a izvir.
„rujavo mazilo“. Mali lonček K 1.60,
veliki K 3.— porcija za rodbino K 9.—.
Z upor. bnm navodilom se naroča pri:
Zaloga za Ljubljano:
Lekarna pri Jelenu, Ljubljana, Marijin trg.

Razširjajte „DOMOLJUBA“!

Preporočamo

kolinsko kavino primes
v korist obmejnim Slovincem!

Kmetovalci!

Za gnojenje v jeseni

narotite takoj 40% kalijevo sol! Cena K 22-80 za 100 kg iz postaje Zalec. Z naročilom treba vpslati vreče! Razpošilja se po povzetju najmanj 100 kg.

Vinko Vabič, veletržec, Zalec, Južno Štajersko.

Za odstotke garancija! Postrežba solidna!

Jaz Ana Csillag

s svojimi 185 cm dolgimi orisiki Lorelejskimi lasmi, ki sem jih dobila po 18 mesečni rabi pomade, ki sem jo lanišla sama. To je edino sredstvo proti izpadanju las, za njih rast in negovanje, za ojačitev lasišča, pri moških krepko pospešuje rast brade, in že po kratki dobi daje lasem in bradi naravni blek in polnost, in jih varuje pred prezgodnjim osivljenjem do najvišje starosti.

Lonček po K 6.—, K 10.— in K 15.

Po pošti se pošilja vsak dan po vsem svetu s poštnim povzetjem ali denar naprej iz tvornice, kamor je naslavljati vsa naročila

Ana Csillag, Dunaj I, Kohlmarkt II.

Framydol je sredstvo za pomlajenje las, ki rdeče, svetle in sive lasne in brade za trajno tamno pobarva. I steklenica s poštnino vred K 2-70.

Rydyol je rožnata voda, ki živo pordeči blede lica. Učinek je čudovit. I steklenica s poštnino vred K 2-45. Povzetje 85 vinarjev več. Naslov za naročila:

JAN GROLICH, drožerija pri angelu, Brno 641, Morava.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani,

v. z. deč. življ. in restne, noč. in lanst. zavarovalnica

sprejema zavarovanja na doživetje in smrti, otroških det, rentna in ljudska, neugodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije. Udeležba na dividendah pri življenjski zavarov. že po prvem letu.

Stanje zavarovanj koncem 1914 K 173.490.898.—
Stanje gar. fondov koncem 1914 K 48.732.022-76
V letu 1914 se je izplačalo zavarovancem na dividendah čistega dobička . . . . . K 432.232-66

Kdor smerava skleniti življenjsko zavarovanje voljavo hkrati za vojno zavarovanje, naj se v izzimo keristi obrne da pari in osvetljuje podružnice.

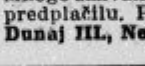
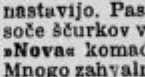
Prospekti zastoj in poštnine prosto.

Sposobni zas'opniki se sprejmejo po najugodnejšim pogoji.

Marije Terezije cesta 12.

Automatična past

za podgane K 5-80, za miši K 4-00, love brez nadzorstva do 40 živali v eni noči, ne zapuste nikake sledi in se same zopet nastavijo. Past za ščurke „Rapid“ vjame na tisoče ščurkov v eni noči, po K 5-70. Past za muhe „Nova“ komad K 2-80. Povsod najboljši uspehi. Mnogo zahvalnic. Pošilja se po povzetju ali proti predplačilu. Poštnina 80 v. izvoz. tvrd. Tintner, Dunaj III, Neulngg. 26-L.

Gostilničarji! 1200 Gospodinje!

Dokler je kaj zaloge, oddajam od ostanka posrebrene „Ideal“-žlice (trpežne, posrebrene žlice in trde kovine) in fino poslikljano namizno orodje po čudovito niskih cenah:

- 12 kosov posrebr. ideal jedilnih žlic K 10-50
  - 12 ideal kavnih žlic „10“-
  - 12 parov najfin. poslik. namiznega orodja (nož in vilic par 2 K) „24“-
- Pošilja po povzetju ali predplačilu. Poštnina 90 vin.

Eksporth. TINTNER, Dunaj III, Neulngg. 26/L.

Novo! Čevlje za poletje (Sandale) Novo!

in mešnimi lesenimi podplati in opremo iz krav'ega usnja za vse leto in praktične, ponudim:

- 25,27 K 5-95
- 18,30 " 6-55
- 31,83 " 7-30
- 31,36 " 8-70
- 37,39 " 9-90
- 40,42 " 10-45
- 43,45 " 11-50

Posilja po povzetju. Seznamno se zameni. Razpošiljalnica vojnih čevljev in sandal & HAYEK, Dunaj XIV/3., Sechshausenstr. 11/3.

Na Gorenjskem se dobi

v »Prvi Gorenjski razpošiljalnici Ivan Savnik, Kranj Gorenjsko,

po celem svetu znana »Gorenjska kosa«, vsakemu kmetovalcu zelo priljubljena. Kdor še ni poskusil te neprekoaljive »Gorenjske kose«, za katero se jamči, (garantira) naj piše takoj po njo! — Dolgosti in cene »Gorenjske kose« so:

cm	50	55	60	65	70
pesti	5	5 1/2	6	6 1/2	7
	3-50	3-70	3-90	4-10	4-30
cm	75	80	85	90	95
pesti	7 1/2	8	8 1/2	9	9 1/2
	4-50	4-70	4-90	5-20	5-50

Dobe se tudi dobri brusni kamni, komad K 1-.-, boljši K 1-50.

Pri večjem naročilu se dobi popusti!

Zahtevajte cenik z več tisoč slikami zastoj!

LJUDSKA POSOJILNICA

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta štev. 6, za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po

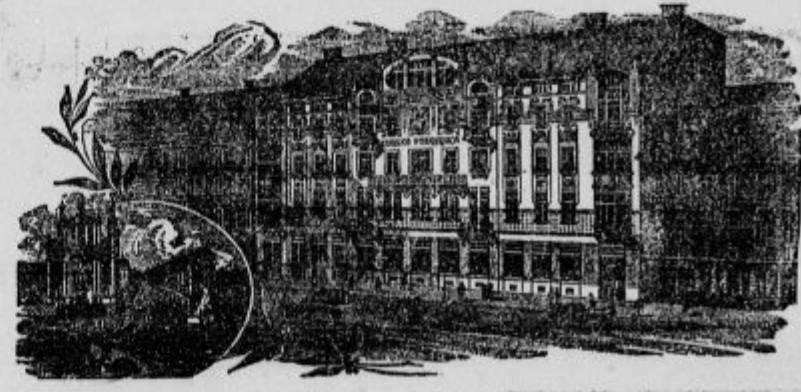
Vloge v „Ljudski posojilnici“ so popolnoma varno naložene, ker posojilnica daje denar na varna posestva na deželi in v mestih.

4 1/4 %

Rezervni zakladi znašajo okroglo 20 milijon kron. — Stanje hranilnih vlog je bilo koncem leta 1916 okroglo 26 milijonov kron.

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod sam za svoje vložnike, tako da dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krome 25 vinarjev na leto.

„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago poštno položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadružnikom posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. — Menjice se eskomptujejo najboljše.

Ojna zapesna ura
 natančno regul. in re-
 dpa. Nikel ali jeklo K
 12.— 14.— 20.— s radlj.
 svetiln. kazal. K 18.—
 20.— 24.— v sreb. okr.
 K 18.— 24.— 28.— s rad.
 svet. kas. K 30.— 36.—
 sreb. zap. uran elast.
 K 20.— 30.— 40.— 14 k.
 slaba zapesna ura na
 elast. K 100.—, 120.—,
 140.—. Slesno pisмено
 jamstvo. Pošilja po povzetju. Nižak riziško! Zamena
 dovoljena ali denar nazaj.
Prva tovarna ur JAK KONRAD
 o. in kr. dvorni založnik Brnx št. 1855 (Češko.)
 Na željo se vsakomur sastonj pošlje moj glavni cenik.

Zastonj in poštne prosto
 dobi vsak na željo
 moj glavni
 katalog s ca.
 4000 slikam ur,
 srebrnine, slatin-
 nine, godbania
 in briv. predm.
 Sol. in koncert.
 violine po K 12, 14, 15, 18,
 21, 26, 40 in viš. Dobro nar-
 monike a K 8, 10, 12, 14, 16,
 22, 30, 40, 50 in viš. Zamena
 dovolj, ali
 denar nazaj.
 Posiljat. po
 povzetju ali
 predplačilu
 Razpošiljat-
 nica
JAK KONRAD, o. in kr. dvor.
 49. Most-Brnx št. 1750. Češko.

Srbež

lišaji, garje, pege in
 druge kožne bolezni
 odstrani naglo in si-
 gurno **Paratol**-domače
 mazilo. Ne maže, je po-
 pino brez duha, torej
 se more rabiti tudi čez
 dan. Velik lonček K 3.—
 dvojno - velik lonček
 K 5.50. Dalje **Paratol**-
 posipalni prašek, ki va-
 ruje najbolj občutljivo
 kožo, 1 škatlja K 2.50.

Oboje se dobiva po povzetju
 ali predplačilu pri tvrdki
 lekarnja M. Kleit-3
Paratol-Werke, Budapest VI.-10.
 Eötvös u. 26. 1232

**Kupujte v Katoliški
 Bukvarni!**

Registrirne :: Blagajne

izzapuščin, konkurzov,
 opuščenin trgovin se
 do preklica kupijo na-
 zaj. National Regist. Kassen-
 Gesellschaft m. b. H., Dunaj,
 VII. Siebenstergasse 31 1614

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Dovoljuje članom **posojila** proti poroštvu, zastavi živ-
 ljenjskih polic, posestva, vrednostnih papirjev ali proti
 zaznambi na službene prejemke.

Vračajo se posojila v 7 1/2, 15 ali 22 1/2 letih v
 odsekih ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.

Kdor želi posojila, naj se obrne na pisarno v **Ljubljani,**
Kongresni trg št. 19, ki daje vsa potrebna pojasnila.

Društveno lastno premoženje znaša koncem leta 1915 519.848 40 kron.

Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/2 %

Deležnikov je bilo koncem leta 1915 1921 s 15.615 deleži,
 ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6,089.850 kron.

!! Ako še niste, pošljite naročnino !!

Dobro „IKO“ uro

vsak občuduje in zaželi, kajti ona je
mojstrsko delo urarske umetnosti!

Razpošilja se po povzetju Neugajajoče **zamenjam!**

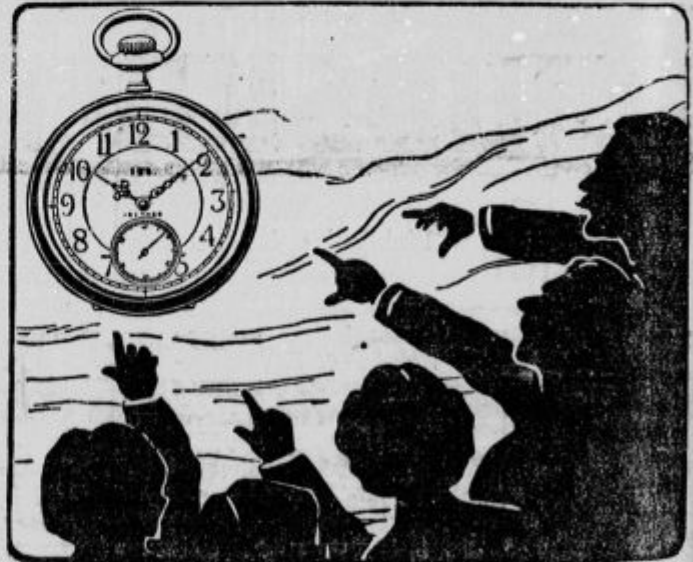
Velika izbira ur, verižic,
 orstanov, lepoticja, daril
 itd. v velikem

krasnem ceniku,

katerega zahtevajte za-
 stonj in poštne prosto.

- Št. 99410 kovinasta anker Roskopf ura . . . . . K 12.40
- > 99449 Roskopf ura, grav. močna, 2 pokrova . . . . . K 16.80
- > 99600 Radijska žepna ura ponoči sveleča . . . . . K 16.20
- > 99865 kovinasta verižica K 1.60
- > 99645 Uhani amer. double zlato K 3.40
- > 99022 Srebrni rožni venec K 9.50

Lastna znamka „IKO“ svetovnoznana.

Svetovna razpošiljalnica

Lastna profokolirana tovarna ur v Svičk.

H. SUTTNER samo v LJUBLJANI št. 1.

Nobene podružnice.

Svetovnoznana radi razpošiljanja dobrih ur.

Nobene podružnice.